

Dosarul nr.3ra-848/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

07 octombrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners” împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoană terță Ostalep Valeriu cu privire la anularea parțială a deciziei, împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 martie 2019 SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare CNPDCP), persoană terță Ostalep Valeriu cu privire la anularea parțială a deciziei nr. 37 din 20 februarie 2019.

În motivarea acțiunii, a invocat că, prin decizia CNPDCP nr. 37 din 20 februarie 2019, s-a constatat faptul încălcării prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 5 alin. (1) al Legii privind Protecția Datelor cu Caracter Personal de către utilizatorul autorizat din cadrul SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners” - Svetlana Mantaluța, la prelucrarea datelor cu caracter personal al cet. Valeriu Ostalep stocate în Registrul Bunurilor Imobile, în cazul operațiunilor din 13 septembrie 2016 ora 13:45:46; 20 septembrie 2016 ora 14:17:43; 18 octombrie 2016 ora 10:09:19 și 18 octombrie 2016 ora 16:43:56. S-a constatat faptul încălcării prevederilor art. 13 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal de către SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, manifestat prin neasigurarea dreptului de acces la datele cu caracter personal al lui Valeriu Ostalep prelucrate/stocate în Registrul Bunurilor Imobile.

Considera reclamantul că decizia CNPDCP nr. 37 din 20 februarie 2019 este ilegală în fond, emisă contrar prevederilor legale și care urmează a fi anulată.

A notat că, în calitate de clienți ai companiei juridice SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”, compania „Aveconstruct SRL” s-a adresat în legătură cu judecarea cauzei între compania „Aveconstruct” SRL și Valeriu Ostalep. În legătură cu examinarea cauzei menționate compania juridică SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”, reprezentată de către Mantaluța Svetlana la 01 februarie 2016 a încheiat contract de colaborare (acordarea serviciilor de asistență juridică și servicii de consultanță) cu Biroul Asociați de Avocați „Rechin” în persoana avocatului Botnarenco Dorin.

A invocat că, pentru pregătirea examinării cererii de apel a companiei „Aveconstruct” SRL împotriva hotărârii din 10 februarie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, a apărut necesitatea verificării unor date, și anume când a fost dat în exploatare bunul imobil care aparține lui Valeriu Ostalep, ordinea și procedura de înregistrare, aceste date având statut de probă în conformitate cu art. 118 Cod de procedură civilă, fiind direct legate de procesul de judecată.

În contextul pregătirii pentru examinarea cererii de apel a companiei „Aveconstruct SRL” și având în vedere că avocatul Botnarenco Denis nu dispunea de acces la Registrul Bunurilor Imobile, i-a fost acordat accesul la această bază de date în conformitate cu datele de autentificare a SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”, după care de către avocatul Botnarenco Denis, contractat de către SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”, au fost prelucrate datele cu caracter personal ale lui Valeriu Ostalep.

Consideră drept neîntemeiate acuzațiile pârâtului de exces a operațiunilor de accesare a datelor cu caracter personal.

Pârâtul în decizia sa a menționat că, doar operațiunea de accesare a datelor cu caracter personal din 08 septembrie 2016, ora 16:29:29, este aparent justificată prin prisma prevederilor art. 5 alin. (5) lit. e) al Legii menționate, or, celelalte operațiuni de accesare nominalizate supra au fost efectuate fără a asigura un echilibru rezonabil de necesitate și proporționalitate.

Având în vedere durata examinării cauzei civile menționate, apăsarea necesitatea verificării datelor din registrul bunurilor imobile, care puteau fi modificate oricând și era necesar de a face trimitere și a prezenta date actualizate din registrul bunurilor imobile.

Acțiunile avocatului Bondarenco Denis sunt în coroborare cu art. 496 alin. (3) Cod civil, care prevede că, orice persoană interesată poate lua cunoștință de registrul bunurilor mobile și, art. 503 Cod civil, care stipulează că, orice persoană, fără a fi ținută să justifice vreun interes, poate cerceta, lua cunoștință de registrul bunurilor imobile, precum și de documentele menționate, în condițiile legii, iar conform alin. (2) din acest articol, prevede că, de pe registrul bunurilor imobile se vor elibera, în condițiile legii, extrase certificate și copii legalizate.

Cu referire la faptul precum că SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners” a adus atingere dreptului de acces la datele cu caracter personal care îl vizează pe Ostalep Valeriu, or entitatea juridică nu a admit dreptul de acces la datele cu caracter personal a subiectului de date, indicând că nu au fost prelucrate datele cu caracter personal ale lui Valeriu Ostalep de către angajații companiei, este una nefondată.

Prin răspunsul din 22 martie 2018, recepționat de Valeriu Ostalep la data de 23 martie 2018, reclamantul a informat că compania SRL „Brotsky Looper Reed & Partners” este o companie asupra căreia se extinde și prevederile art. 18 al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994 și reieșind din faptul că solicitările lui necesită timp de studiere și verificare, compania va acorda un răspuns la toate informațiile solicitate în termen legal de 30 de zile lucrătoare și nu în termenul solicitat de Valeriu Ostalep.

Ulterior, prin scrisoarea cu nr. 1580 din 18 aprilie 2018 (recepționată de petent la 20 aprilie 2018), Valeriu Ostalep a fost informat că după verificarea tuturor sistemelor deținute de către SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”, s-a constatat că datele cetățeanului Valeriu Ostalep nu au fost prelucrate de către angajații companiei SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”.

La 28 iunie 2018 CNPDCP a informat compania SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners” precum că, examinează petiția lui Valeriu Ostalep, care a solicitat verificarea legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal ce îl vizează, stocate în Registrul de stat al populației și Registrul bunurilor imobile și a solicitat prezentarea unui anumit volum de informații și materiale relevante pe marginea cazului.

La 09 iulie 2018, drept răspuns la interpelarea din 28 iunie 2018, CNPDCP a recepționat scrisoarea din partea companiei prin care s-au dat răspunsuri exacte și complete referitor la scopul concret și temeiul legal a fiecărei operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal ale cetățeanului Valeriu Ostalep, precum și copia cererii din parte cetățeanului Valeriu Ostalep către SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”.

Astfel, de către SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners”, a fost acordat, în termenul legal răspuns la cererea înaintată de către Valeriu Ostalep, prin urmare, dreptul de acces la datele cu caracter personal prevăzut de art. 13 din Legea nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, nu a fost încălcat, respectiv nu a generat nici încălcarea prevederilor art.13, 14, 16, 17 din Legea menționată.

Datele cu caracter personal ale cetățeanului Valeriu Ostalep, stocate în Registrul bunurilor imobile și prelucrate/accesate de către avocatul Botnarenco Dorin, sunt în legătură directă cu judecarea cauzei între compania „Aveconstruct” SRL și Valeriu Ostalep, iar accesarea acestor date nu a depășit durata necesară atingerii scopurilor pentru care au fost prelucrate.

Susține că SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners” nu a prelucrat datele cu caracter personal cetățeanului Valeriu Ostalep, aceste date au fost prelucrate de avocatul Botnarenco Dorin (care de asemenea este operator de date cu caracter personal), cu acordul reclamantului în temeiul contractului de colaborare din 01 februarie 2016. După finalizarea pregătirilor pentru examinarea cauzei în ordine de apel, SRL „Brotsky Uskov Looper Reed & Partners” a restricționat complet accesul avocatului Botnarenco Dorin la baza Registrului bunurilor imobile.

A solicitat anularea deciziei CNPDCP nr. 37 din 20 februarie 2019 (f.d. 2-5).

În cadrul ședinței de judecată a instanței de fond din 13 noiembrie 2019 reprezentantul reclamantului a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând anularea

deciziei nr. 37 din 20 februarie 2019, doar în partea ce se referă la SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners” (f.d. 113)

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea înaintată de SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, ca neîntemeiată (f.d. 114).

Prin decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 164-173).

În motivarea deciziei, instanța de apel a subliniat că nu s-a constatat existența vreunui temei legal din cele enumerate de art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), pentru a dispune anularea CNPDCP nr. 37 din 20 februarie 2019. Or, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit excesivitatea accesării datelor cu caracter personal, manifestată prin accesarea de 5 ori în decursul a circa 40 de zile (perioada din 08 septembrie 2016 – 18 octombrie 2016), de către entitatea în cauză, a informației din Registrul bunurilor imobile privind bunul mobil cu nr. cadastral 0100424.299, ce aparține lui Valeriu Ostalep, invocându-se același scop și anume cel de pregătire pentru procesul de judecată între SRL „Aveconstruct” vs Ostalep Valeriu.

Totodată, instanța de apel a constatat că datele respective nu au fost accesate de SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Parteners”, ci de către avocatul Botnarenco Dorin, iar circumstanțele respective fiind motivate sub aspectul că acțiunile avocatului au fost cauzate de obligațiile/drepturile contractuale și precum că acesta a avut necesitatea de a verifica, când a fost dat în exploatare bunul imobil, ordinea de înregistrare a bunului imobil și alte informații necesare exclusiv în scopul pregătirii pentru procesul de judecată. Însă, reclamantul nu a demonstrat că avocatul Botnarenco Dorin într-adevăr acționa din numele SRL „Aveconstruct” în procesul împotriva lui Ostalep Valeriu, la care se face referire.

Colegiul judiciar a reținut că, SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Parteners” nu a justificat instanței scopul concret și temeiul legal al fiecărei operațiuni în parte de accesare a datelor cu caracter personal, vizând bunul imobil al cetățeanului Valeriu Ostalep, fapt care demonstrează încălcarea de către SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Parteners” a legislației ce reglementează asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.

Instanța de apel a conchis că, CNPDCP corect a stabilit în actul administrativ contestat, că încălcările comise de operator față de subiectul datelor cu caracter personal, Valeriu Ostalep, sunt confirmate și prin faptul că SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Parteners” la eliberarea răspunsului din 18 aprilie 2018 a ignorat prevederile art. 13 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, prin neeliberarea informației complete a temeiului de accesare a datelor, și persoanei care a avut acces la datele respective.

Astfel, nu s-a stabilit existența cărorva temeiri legale de anulare a deciziei CNPDCP nr. 37 din 20 februarie 2019, în partea ce se referă la reclamant. Or, actul administrativ individual defavorabil contestat în speță, a fost emis în scopul asigurării respectării legislației cu privire la protecția informației și corectitudinea aplicării acesteia, fiind emisă cu respectarea prevederilor legale.

La 16 iulie 2020 SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, ulterior la 18 august 2020 a depus recurs motivat, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei la rejudecare (f.d. 174, 181-185).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând circumstanțele de fapt și de drept indicate din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar a menționat că examinarea cererii de apel a avut loc în lipsa reprezentantului SRL „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners” căruia nu i-a fost comunicată ora și data ședinței de judecată din 17 iunie 2020, astfel constituind o încălcare a normelor de procedură, cauza fiind judecată în absența unui participant la proces, împrejurare ce a condus la încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 17 iunie 2020, notificată Societății cu Răspundere Limitată „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, la 30 iulie 2020 (f.d. 175, 175 verso).

Astfel, Societatea cu Răspundere Limitată „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ a depus recursul nemotivat la 16 iulie 2020 și recursul motivat la 18 august 2020, respectând astfel termenele procedurale.

La 18 august 2020 în adresa intimaților, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Însă, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a depune referință asupra motivelor recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Brodsky Uskov Looper Reed & Partners”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh